

дисципліни. Студента необхідно направити на пошук нових знань і рішень, попередньо вказавши на ті знання, вміння, які він отримав до даної теми, а також в курсі таких дисциплін, як «Хімія», «Товарознавство. Харчові продукти» і повинен використовувати їх при виконанні самостійних завдань. Сформувався такі види самостійної роботи студентів з цієї дисципліни, як: підготовка і написання міні-досліджень: рефератів, доповідей і коротких повідомлень з наданням студенту право вибору теми; самостійне рішення ситуаційних завдань з використанням навчально-методичного матеріалу, розробленого на кафедрі; підбір і вивчення літературних джерел, робота з періодичними фаховими виданнями та електронними ресурсами; підготовка до участі в науково-практичних конференціях; оформлення мультимедійних презентацій.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичного супроводу, передбаченого для вивчення цієї дисципліни: методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи, приклади вирішення поставленого завдання, відсилання до сучасних літературних джерел. Перед виконанням студентами самостійної роботи проводиться інструктаж щодо виконання завдання, який включає в себе мету завдань, зміст, терміни виконання, орієнтований обсяг роботи, критерії оцінки. Результативність самостійної роботи залежить від якості контролю за діяльністю студентів і рівня їх самоконтролю.

Таким чином, організацію самостійної роботи не можна розглядати поза контекстом педагогічного спілкування, що передбачає організацію пізнавальної діяльності студентів в комплексі формування професійних і особистісних компетенцій, необхідних для становлення інноваційного потенціалу сучасного конкурентоспроможного фахівця, готового до самостійної професійної діяльності.

УДК 378.147.001.76

**Г.І. Дюкарева**, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

## **ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

У сучасних умовах стрімкого розвитку науки, швидкого накопичення та оновлення інформації, дуже важливо пробудити в людини інтерес до накопичення знань, навчити вчитися її протягом всього життя. До того ж відомо, що знання, отримані самостійно, з

подоланням посильних труднощів, засвоюються міцніше, ніж ті, які в готовому вигляді йдуть від викладача. Як показує практика, значна частина студентів вчиться нижче своїх здібностей через відсутність навичок до самостійної роботи.

Одним із важливих завдань перед викладачами кожної навчальної дисципліни стоїть завдання допомогти студенту найбільш ефективно організувати свою навчально-пізнавальну діяльність. Одним із найбільш доступних шляхів вирішення цієї проблеми є раціональне планування та здійснення самостійної роботи, а також забезпечення формування загальних умінь і навичок самостійної діяльності.

Тому актуальними є здатність людини до самостійного пошуку, засвоєння на цій основі професійно важливих знань і компетенцій. А уміння творчо використовувати їх у різних ситуаціях це якість особистості, що виховується, формується протягом життя й особливо інтенсивно в період навчання. Цього можна досягнути за рахунок особливостей організації самостійної роботи студентів, шляхів, засобів, методів і прийомів їх здійснення.

Аналізуючи наукові та прикладні роботи, можна відмітити велику перспективність саме організації й забезпечення необхідних умов для здійснення самостійної роботи студентів, що в свою чергу є необхідним елементом підготовки майбутнього фахівця.

Сучасна вища освіта вимагає інноваційних підходів до організації самостійної роботи студентів. Це обумовлено інформатизацією суспільства в цілому, а також вимогами до навчально-виховного процесу у вищій школі, пов'язаними з інтеграцією України до європейського освітнього простору. Освіта стає головним показником інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства та держави.

Організація самостійної роботи, вся її система повинна забезпечити студенту можливість самотужки визначати й установлювати раціональний порядок виконання планових завдань; визначати і планувати послідовність навчальних тем; стежити за ходом і результатом дій, вносити в них виправлення й уточнення; здійснювати самоврядування навчальною діяльністю, забезпечуючи погодженість і цілеспрямованість дій.

Таким чином, самостійна робота – це частина навчального процесу, яка проходить під керівництвом викладача та спонукає до активності, самостійності та застосування творчих здібностей студентів і є необхідним атрибутом життєвої позиції майбутнього спеціаліста.

Саме позааудиторна самостійна робота, в сукупності з використанням інноваційних розробок є резервом активізації пізнавальної та навчальної діяльності. Для успішної організації слід враховувати особливе значення таких компонентів: мотивів, способів та контролю за ходом самостійної роботи. Важливим мотивуючим фактором є способи організації самостійної роботи з використанням інноваційних та інтерактивних технологій, близьких сучасним студентам.

Під інноваційними процесами в освіті розуміють процеси виникнення, розвитку і проникнення в широку практику педагогічних нововведень, оскільки інновація – це не лише створення і впровадження нововведень, а й тих змін, які мають визначальний характер, супроводжуються змінами в різновидах діяльності, стилі мислення.

Упровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу покликане забезпечити підвищення якості навчання студентів або знизити витрати на досягнення звичних результатів освіти. Сучасні інформаційні технології надають практично необмежені можливості для розміщення, зберігання та доставки інформації будь-якого обсягу та змісту.

Велике значення при впровадженні сучасних технологій у навчальний процес має контроль над змістом навчального матеріалу. Ресурси мережі Інтернет представляють величезну кількість джерел інформації і тому головне це не тільки відбір змісту матеріалу для навчання, але і структурна організація навчального матеріалу, впровадження в навчання не просто автоматизованих навчальних програм, а інтерактивних інформаційних середовищ, тісне функціонування всіх процесів пізнання та управління ними.

За рекомендаціями викладача і відповідно до рівня підготовки студента та навчальної програми навчальні ресурси мережі надають ще реальніші можливості для організації самостійної роботи студента та розвитку необхідних навичок.